

Nr 100.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss ändring i grunderna för statsbidrag till erkända sjukkassor.

(3:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 8 mars 1935 dagtecknad proposition, nr 191, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att statsbidrag (*sjukvårdsbidrag*) för understöd, som erkänd sjukkassa utgivit i form av ersättning för medlems utgifter till av läkare föreskrivna sjukvårdande åtgärder, må utgå enligt samma grunder, som gälla i fråga om statsbidrag för läkarvård.

I 22 §, första stycket, förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor stadgas bland annat:

»Sjukvårdsersättning skall utgivas vid varje sjukdom, som enligt läkares utsago kräver vård av läkare, samt, där ej nedan annorlunda sägs, motsvara två tredjedelar av det belopp, vartill den sjukes utgifter för *läkarvård*, kostnaderna för läkares resa häri inräknade, uppgått; dock att, där utgifterna för vården överstigit det belopp, vartill desamma bort uppgå enligt av Konungen fastställd taxa för sådan vård, som kan meddelas av envar legitimerad läkare, ersättningen för dessa utgifter skall motsvara två tredjedelar av sistnämnda belopp.»

Sjukvårdsersättning i denna omfattning är således obligatorisk för erkänd sjukkassa. Dock må, enligt sista stycket i nämnda paragraf, kassan erhålla tillsynsmyndighetens tillstånd att bidra till sina medlemmars sjukvård i vidare omfattning. Tillstånd att ersätta större andel av utgifter till läkarvård än två tredjedelar må dock ej lämnas med mindre särskild anledning därtill föreligger.

På grund av en särskild övergångsbestämmelse skola emellertid stadgandena om sjukkassas skyldighet att utgiva sjukhjälp i form av sjukvårdsersättning träda i kraft först den 1 januari 1938.

Enligt § 5 kungörelsen den 26 juni 1931 (nr 282) angående statsbidrag åt sjukkassor utgår för understöd, som av erkänd sjukkassa meddelats i form av ersättning för medlems utgifter till läkarvård, läkemedel och andra av läkare föreskrivna sjukvårdande åtgärder, under förutsättning att understödet motsvarat i fråga om läkarvård högst två tredjedelar och i övrigt högst hälften av kostnaderna för ändamålet, statsbidrag (*sjukvårdsbidrag*) med hälften av det

utgivna understödet. Tillsynsmyndigheten äger under vissa omständigheter medgiva, att sjukvårdsbidrag må utgå ändå att sådan begränsning av understödet ej iakttagits, och utgår bidraget i dylikt fall med en tredjedel av det utgivna understödet.

Sjukvårdsbidraget är vidare begränsat till visst belopp, i allmänhet tre kronor, per år och medlem.

Hos Kungl. Maj:t har *svenska sjukasseförbundet* hemställt, bland annat, om sådan ändring av 22 § första stycket sjukasseförordningen, att i läkarvård, som erkänd sjukassa äger meddela, måtte innefattas jämväl ersättning för undersökning och vård å poliklinik vid sjukhus, drivet av staten, landsting eller kommun, där den sjuke är bosatt.

Över framställningen hava socialstyrelsen och medicinalstyrelsen avgivit yttranden (sid. 2—4).

I en den 15 februari 1935 inkommen framställning har *socialstyrelsen* vidare hemställt, att Kungl. Maj:t måtte med ändring av § 4, första stycket, i förutnämnda kungörelse förordna, att där avsett statsbidrag (sjukdagsbidrag) skulle utgå även för dag, för vilken sjukhjälp i den omfattning, som i stycket avsåges, utgivits i enlighet med bestämmelserna i lagen om sjukkassor ävensom besluta, att sagda ändring skulle gälla från och med den dag, kungörelsen trätt i kraft. I framställningen har styrelsen uttalat såsom sin uppfattning, att den föreslagna ändringen i själva verket endast innebure ett förtydligande av redan gällande bestämmelser samt att den i varje fall överensstämde med de av 1931 års riksdag godkända grunderna för statsbidrag åt sjukkassor, varför Kungl. Maj:t torde äga behörighet att utan riksdagens hörande meddela det ifrågasatta förordnandet.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Lika med de hörda myndigheterna finner jag den i förbundets framställning föreslagna utvidgningen av sjukvårdsförsäkringen icke för närvarande böra tvångsvis genomföras, detta så mycket mindre som den övergångstid, under vilken sjukkassorna befriats från den ovillkorliga skyldigheten att utgiva sjukvårdsersättning, ännu icke tilländalupit. Jag kan därför icke förorda den föreslagna ändringen i sjukasseförordningen. Däremot finner jag, såsom även myndigheterna gjort, det vara angeläget att såvitt möjligt underlätta en av sjukkassorna på frivillighetens väg genomförd utvidgning av sjukvårdsförsäkringen. Med en klok och försiktig tillämpning kan i många fall en sådan undersökning eller behandling, varom här är fråga, ehuru i sig själv dyrbar, bidraga till att minska sjukkassornas utgifter genom en förkortning av sjukdomstiden. Och vidare vinnes även ökad erfarenhet till ledning vid en eventuell framtida revision av ifrågavarande bestämmelser. De av förbundet närmast åsyftade behandlingsmetoderna, röntgenundersökning och kvävgasbehandling, torde i vissa fall vara att hänföra till läkarvård men i andra fall till 'andra sjukvårdande åtgärder'. Det synes emellertid saknas anledning att i statsbidragsavseende behandla dem på olika sätt. De skäl, som på sin tid föranlett strängare regler i fråga om statsbidrag till läkemedel och andra sjukvårdande åtgärder än i fråga

om läkarvård, torde äga betydligt större vikt beträffande läkemedlen än beträffande de sjukvårdande åtgärderna.

På grund av vad sålunda anförts vill jag biträda det av socialstyrelsen framlagda förslaget om sådan ändring av § 5 kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor, att statsbidrag för ifrågakvarande sjukvårdande åtgärder må utgå under samma förutsättning som statsbidrag för läkarvård. Förslag till erforderlig författning har utarbetats inom socialdepartementet och torde såsom bilaga (*Bilaga A*) få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Den ökning av statsverkets utgifter, som skulle bliva en följd av den föreslagna utvidgningen av rätten till statsbidrag, torde komma att röra sig om ett relativt blygsamt belopp, i varje fall under den första tiden. Innan de ändrade bestämmelserna kunna medföra någon ökning av statsbidragen, måste nämligen sjukkassorna i allmänhet först vidtaga ändring av sina stadgar, vilket kräver tid och säkerligen icke kommer att genomföras omedelbart för något större antal sjukkassor. På grund härav torde ett antagande av förslaget icke nödvändiggöra någon ökning av förslagsanslaget till sjukkasvesändets befrämjande, vilket i riksstatsförslaget för budgetåret 1935/1936 är upptaget till 8,120,000 kronor.

I fråga om den av socialstyrelsen föreslagna ändringen i § 4 första stycket av kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor ansluter jag mig till styrelsens uppfattning, att denna kan vidtagas i administrativ väg, och torde jag senare få återkomma till denna fråga. Förslaget om en utvidgning av rätten till statsbidrag för vissa sjukvårdande åtgärder innebär däremot en ursprungligen icke avsedd användning av förutnämnda anslag, varför denna fråga synes böra underställas riksdagens prövning.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att statsbidrag (*sjukvårdsbidrag*) för understöd, som erkänd sjukkassa utgivit i form av ersättning för medlems utgifter till av läkare föreskrivna sjukvårdande åtgärder, må utgå enligt samma grunder, som gälla i fråga om statsbidrag för läkarvård.

Stockholm den 7 maj 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 99.